Autor Guste Santini
Ponedjeljak, 16 Kolovoz 2010 18:21

Eksplozija kineskog gospodarstva, nezabilježen slučaj do sada, traje četiri decenije, najavljuje se, postat će krajem godine drugo po veličini gospodarstvo u svijetu, odmah poslije američkog.

Bokserski ustanak, Opijumski rat, ...; kineski socijalizam izjednačen s osiguranjem šake riže svakom kinezu kako kašnjenje monsuma ne bi rezultirao, što se je nažalost do uspostave komunističke kine događalo, gubitkom velikog broja ljudskih života zbog gladi – obilježje je stanja i uvjeta u kojima je djelovala kineska država u proteklih nekoliko stoljeća. Povijest nam, međutim, istovremeno svjedoči da je Kina bila kulturni i gospodarski centar svijeta, koji je zadužio čovječanstvo za mnoga rješenja ne samo na području novih tehnologija i modela organizacija, već je dala i daje nemjerljiv doprinos kineskog naroda na svim područjima ljudskih aktivnosti.

Nakon nešto više od dva stoljeća Kina, s pravom, postaje ponovno centar svijeta.

Na stranicama www.rifin.com u više navrata sam komentirao uspjehe kineskog gospodarstva. Uspjesi su doista impresivni. Upravljanje kineskim gospodarstvom može se ocijeniti učinkovitijim u odnosu na upravljanje japanskim gospodarstvom putim MITI-ja. Razlog usporavanju gospodarske aktivnosti je, po mome mišljenju, napuštanje akgresivne gospodarske politike ili, što je isto, napuštanje agresivne politike yena, s jedne strane, i, s druge strane, dostizanje u tehničko-tehnološkom pogledu najrazvijenije zemlje pa „opnašanje“ više nije moglo osigurati visoke stope rasta. U tom smislu podsjećam na impresivne učinke japanskog gospodarstva nakon prvog naftnog šoka. Naprosto dolazi vrijeme kada nije bitno kako radite već je odlučujuće što radite.

Upravo je Kina dinamizirala svoj razvoj putem smanjenja u zaostajanju glede tehničko-tehonloškog razvoja, ali i ulaganjima kako u obrazovanje tako i u znanstveno-istraživački rad. Dovoljno je podsjetiti da u gospodarskoj aktivnosti istovremeno sudjeluju visoke tehnologije, čiju ubrzanu mutaciju kineski kadrovi sa lakoćom prate [1] , i „zastarijele“ tehnologije koje nisu konkurentne ovim prvim tehnologijama. Ovo je moguće ako pored profitne logike imate i logiku ukupnog društvenog razvoja. To je velika i do sada neviđena formula. To je moguće jer je istovremeno stvoren institucionalni okvir sa primjerenim pravnim institutima kako bi sustav funkcionirao.

Uz čestitke nosiocima ekonomske politike evo i nekoliko podataka iz izvora MMF-a.

U razdoblju 2005. – 2009. Godine, te  procjena za desetu i jedanaestu godinu **nezaposlenost iznosi nešto iznad 4%**
.

**Realni rast društvenog proizvoda, za navedeno razdoblje, iznoi između 9,1 (2009.) i 14,2%  (2007.)**.

**Planirani suficit na tekućem računu platne bilance iznosi nešto manje od 2009. Godine (CCA 10% BDP-a) ali uvijek iznad 5,0% BDP-a.**

**Ukupni dug prema inozemstvu na početku promatranog razdoblja iznosio je nešto iznad 10% BDP-a, da bi od 2008. Njegova razina bila manja od 9% BDP-a.**

**Nacionalna štednja i investicije u promatranom razdoblju se povećavaju i svjetska kriza nije utjecala na njihovo kretanje. Tijekom cijelog razdoblja investicije nisu manje od 40% BDP-a, dok se u ovoj 2010. Godni očekuju vrijednost investicija na razini polovine društvenog proizvoda.**

**Jani dug države iznoi petinu ili manje BDP-a, a ovogodišji deficit, kao i prošlogodišnji, iznosit će 3% BDP-a što je najveća vrijednost u promatranom razdoblju. U 2007. Ostvaren je suficit od gotovo 1% BDP-a. Porezna presija se kreće na razini 20% BDP-a.**

**Saldo tekućeg računa platne bilance pozitivan je tijekom promatranog razdoblja. Prognoze MMF-a su nešto niže od ostvarenih vrijednosti i iznose 5,0 odnosno 5,3% BDP-a.**

**Bruto devizne rezerve tijekom promatranog razdoblja se stalno povećavaju i iznose nešto manje od jedne trečine BDP-a, da bi u 2009. Godini iznosile 50% BDP-a. MMF predviđa u narednom razdoblju brži rast deviznih rezervi u odnosu na rast BDP-a.**

**Tečaj juana se povećava, dakle aparecira, u odnosu na druge valute, međutim MMF ne prognozira daljnje kretanje tečaja juana što ostaje „zagonetka“ što nam novog sprema učinkovita kineska ekonomska politika.**

Očito da „krvna slika“ koju je prezentirao MMF u slučaju Kine nema niti jedna zemlja bez obzira na stupanj razvijenosti ili bilo koji drugi kriterij. Ipak, da priču završimo imperijalistički, kineski bonitet je daleko lošiji od nalaza MMF-a. Tako Moody/s kinesko gospodarstvo ocjenjuje sa A2 – A1; Standard and Poor/s od BBB do A. Treba li napomenuti da su upravo te agencije svojim ocjenama AAA,  vrijednosnim papirima koji su se temeljili na hipotekarnim kreditima, bitno doprinijele svjetskoj financijskoj krizi.

---

[1] Tako npr. Predviđaju da će 2025. Godine ekonomski eksploatirati Mjesec.